

Vastu võetud
4H üldkoosolekul
31.märts 2007

4H ARENGUKAVA 2007 - 2015

Käesolev arengukava on koostatud ajavahemikul mai 2004 ja märts 2007. Arengukava vajaduse tingis organisatsiooni liikmeskonna soov seada oma tegevusele selgemad sihid ning kujundada ühine arusaam sellest, kuhu Eesti 4H liigub ning milliseid muutusi organisatsioon vajab. Samuti on arengukava oluline raamistik rahastuse taotlemisel ja suunamisel. Selle pika perioodi jooksul on läbi viidud kümneid arutelusid ja seminare nii klubide, kui ka üleriiklikul tasandil. Tänapäevase viimistletud kuju sai arengukava käesoleva aasta 10.-11. märtsil toimunud seminari käigus, kus kujundati organisatsiooni tulevikupilt ning lepiti kokku arengueelistused ja eesmärgid. Dokumendi koostamisel olid nõu ja jõuga abiks Jüri Rute Põllumajandusministeeriumist ning ekspert Ivika Nõgel Mittetulundusühingust Partnerlus.

1 Taust

1.1 4H kujunemine

4H liikumine algas Ameerika Ühendriikides aastal 1902- seega üle 100 aasta tagasi. Organisatsiooni toimimismudeli aluseks said seaduse alusel (Smith Lever Act) igas osariigis asutatud maaülikoolid (Land Grant Universities). Nende kolmeks tegevussuunaks said põllumajanduslik nõustamine, maanaiste ühistegevus ja maanoorte arenguprogramm. Igas ülikoolis võeti tööle noorteprogrammi ehk 4H edendajad, kes koostasid kõikvõimalikud õppe- ja juhendmaterjalid ning koolitasid 4H juhid ning juhendajad.

4H sai seega professionaalse, teadusliku aluse. Põhilised märksõnad on iga liikme tavaliselt ühe-aastased isiklikud projektid, klubi ja piirkonna üritused nagu õppepäevad, näitused, võistlused, kohtumised. Lisaks juhtide-juhendajate üleriigiline koostöö koolituse ja arendustegevuse osas. 4H on noortele, peredele ja omavalitsusüksustele harivat tegevust võimaldav organisatsioon, mis loob noorte ja

täiskasvanute gruppidele nende kõige täielikuma potentsiaali saavutamist soodustava keskkonna.

4H põhimõtteks on algusaastatest peale olnud õppimine tegutsedes („Learning by doing”). Põhivärvideks kujunesid roheline ja valge. Neljalehelise ristküliku roheline värv on looduses levinum ning sümboliseerib elu, kevadet, noorust. Valge märgib selgust mõtetes ja tegudes.

Rahvusvaheline lühend 4H tuleb neljast inglise keelsest sõnast, mis viitavad noore terviklikule arengule:

Head – (selge) PEA

Heart – (ustav) SÜDA

Health - (hea) TERVIS

Hands – (abivalmid) KÄED

Üle maailma tegutsevatel 4H organisatsioonidel on töötus: „Ma pühendan oma pea selgemale mõtlemisele, oma südame suuremale ustavusele, oma käed suuremale teenimisele, oma tervise paremale elule, oma klubi, oma kodukandi, oma maa ja maailma heaks”.

Arengukava koostamisprotsessis otsustati aastal 2004, et Eesti 4H-s tähistavad H-tähed nelja harjumust:

- MÕTLEN POSITIIVSELT
- ARENDAN ENNAST
- TEEN KOOSTÖÖD
- ELAN TERVISLIKULT

Eesti 4H kujunes välja 1991. aasta 13. oktoobril loodud noorteühing Uus-Eestist. Algselt maanoorte ühist vaba aja sisustamist, koolitust ja välissuhtlemist võimaldanud ühingul arenesid 4H tunnusjooned seoses välisriikide 4H organisatsioonide mõjuga. 4H oli algselt Uus-Eesti lasteprogramm, kuid kujunes 1990. aastate teisel poolel laienes. Kõige enam mõjutas 4H-d, kui haridusliku koolinoorte suunatud liikumise tunnusjoonte omandamist, Soome 4H-Liit ja USA 4H. Soome 4H loodi aastal 1928. Oma osa rahvusvahelise 4H-liikumise osaks kujunemisel oli USA 4H nõunike nõustamistegevusel. Aastatel 1993 ja 1994 viibisid USA 4H töötajad Arizonast James ja Doreen Lindström Eestis. Mõlemal korral koguni kuu aega. Esimesed arvestatavad eelarvevahendid pärinesid Soome Põllu- ja Metsamajanduse ministriumilt. Juba 1992. aastal liituti ühe esimese organisatsioonina Euroopa maanoorte komiteega. 4H juhid said koolituse enamasti välismaal. 1997. aastal muudeti organisatsiooni nimi Uus-Eesti 4H-ks. Alates aastast 2004 on Eesti 4H ametlikuks nimeks NOORTEÜHING EESTI 4H.

Ühing on toiminud peamiselt vabatahtlikul alusel, välja arvatud peakontor. Tallinnas alustanud kontor tegutseb viimastel aastatel Pärnus, kus Eesti 4H-le kuulub ½ kinnistust aadressil Allika 2a, Pärnu.

1.2 Organisatsioon aastal 2007

Eesti 4H struktuur koosneb 4 tasandist: liikme-, klubi-, piirkondlik- ja üleriigiline tasand.

Liikmed on meie organisatsioonis kõige olulisemad ning asuvad seega struktuuris esimesel tasandil. 4H liikmeks võivad saada noored alates 7. eluaastast. 75% liikmeskonnast on vastavalt Noorsootööseadusele noored vanuses 7 – 26.

4H liikmel on õigus osaleda 4H aastakoosolekul, olla valitud 4H juhtorganitesse, soetada 4H liikmekaart, kasutada 4H poolt pakutavaid teenuseid ja hüvesid, osaleda 4H tegevustes.

Järgmiseks tasandiks on klubi. Vähemalt kolme liikmega võib moodustada 4H klubi. Iga liige, kellel on soov midagi teha iseenda ja kodukoha heaks, on õige inimene kuulumaks 4H-sse. Alla 18 aastaste liikmete klubi juhendjateks on täiskasvanud.

Struktuuri kolmas tasand on piirkonna tasand. Kui maakonnas on vähemalt kuus ühingu klubi, siis võib maakondlikul tasandil moodustada 4H piirkonna. Piirkonnad ei ole juriidilised üksused. Piirkonna igapäevast tööd juhivad piirkondade juhid, kellega on sõlmitud käsundus- või töövõtulepingud. Hetkel tegutsevad 4H piirkonnad: Pärnu-, Järva-, Jõgeva-, Tartu- ja Virumaaal. Loomisjärgus on piirkonnad Valgamaal ja Harjumaal. Piirkonnas valitakse juhatus, mille liikmete arvu suuruse määrab piirkondlik aastakoosolek. Piirkonna ülesandeks on ühendada oma piirkonnas tegutsevaid klubisid. Piirkonnajuhid on hariduselt noorsootöötajad, pedagoogid või kultuuritöötajad.

15. jaanuari 2007. aasta seisuga kuulub organisatsiooni 1823 liiget, kes tegutsevad 89 klubis üle Eesti

Pärnumaal - 667 liiget

Viljandimaal - 41 liiget

Tartumaal – 268 liiget

Läänemaal - 26 liiget

Virumaaal – 217 liiget

Saaremaal – 36 liiget

Järvamaal – 179 liiget

Valgamaal – 57 liiget

Jõgevamaal - 314 liiget

Harjumaa/ Tallinn – 18 liiget

Üleriigilisel tasandil on kõrgeimaks juhtimisorganiks AASTAKOOSOLEK ehk üldkoosolek. Aastakoosolekul on õigus osaleda igal liikmel. Aastakoosolek tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ning vastutab organisatsiooni arengusuundade, põhikirja, aastaaruande ja eelarve kinnitamise ja/või parandamise eest, samuti juhatuse liikmete valimise eest.

Aastakoosoleku vahelisel ajal juhib organisatsiooni igapäevatööd JUHATUS, mis valitakse ühingu aastakoosolekul 3 aastaks ja on hetkel 5-liikmeline. Juhatus valib enda seast juhatuse esimehe. Juhatuse peamiseks ülesanneteks on aastakoosoleku ehk üldkoosoleku otsuste elluviimine, arengukava jälgimine jne. Juhatuse liikmetega sõlmitakse vabatahtliku juhatuse liikme lepingud, milles määratletakse nende vastutusalad. Juhatus kehtestab tegevjuhi pädevused, suunab tema tööd. Juhatuse töökohtumised toimuvad vähemalt kord kuus või vastavalt vajadusele.

Juhatuse otsuste elluviimist teostab TEGEVJUHT, kes tegeleb Eesti 4H igapäevaste jooksvate küsimustega. Tegevjuht koordineerib piirkonnajuhtide ja 4H noortenõukogu koosolekute ettevalmistamist, koolitamist ja juhendamist. Lisaks kuulub tema ülesannete hulka fondide leidmine, projektide kirjutamine ja jälgimine ning projektijuhtide juhendamine, eelarve jälgimine, juhatuse ja aastakoosoleku organiseerimine. Peakontoris on hetkel tööl 2 inimest – noorsootöö kõrgharidusega tegevjuht ning sekretär.

4H NOORTENÕUKOGU eesmärk on kaasata noori organisatsiooni igapäevasesse juhtimisse. Koostöös tegevjuhiga viiakse noorte ettepanekud ja soovid 4H juhatuseni. Aastal 2005 kutsuti ellu 4H noorteaktiiv. Aktiivi kuulub ligi 40 teotahtelist noort, kes avaldavad oma soove ja mõtteid rääkimaks kaasa organisatsiooni igapäevategemistes. 31. märtsil aastal 2007 moodustati noorte aktiivi algatusel 4H noortenõukogu, kuhu kuulub igast 4H piirkonnast vähemalt 2 liiget. 4H noortenõukogu on nõuandev organ 4H juhatusele. 4H noortenõukogu tööd koordineerib juhatuse ja peakontori.

2. Sihtgrupi probleemid ja vajadused

2.1 Probleemid noortetöö valdkonnas

Antud peatükk koondab Noorteühingu Eesti 4H kogemusi ja teadmisi noortetöö probleemidest ning noorte vajadustest.

Maanoorte olukorda iseloomustab harrastus- ja arenguvõimaluste piiratus võrreldes suuremates linnades elavate noortega. Maapiirkondades napib nii spordirajatisi, huviringe, kui ka noortele vaba aja veetmiseks kohandatud ruume. Ühelt poolt ei suuda maavallad sageli lastele ja noortele suunatud tegevusi piisaval määral finantseerida. Teiselt poolt on maaperede elatustase madalam kui linnas, mistõttu tasuliste harrastuste jaoks ei jätku ressursse. Lisaks pärsib huvitegevust ja noortetööd laiemalt ühistranspordi nappus ning eratranspordi kulukus. Seega on maanoored koolivälise aja sisustamisel selgelt ebavõrdses olukorras. Sealjuures, mida vaesem on pere, seda väiksem on ligipääs harrastustele pere lastel ja noortel.

Kuigi noorsootöö olulisusest on viimastel aastatel palju räägitud, siis ei väljendu prioriteetsus veel riiklikes ega ka omavalitsuste eelarvetes. Puuduvad maanoorte võimalusi toetavad riiklikud programmid. Noorsootöötaja jaoks on ressursse leidnud vähesed omavalitsused. Hädasti oleks vaja investeeringuraha, et noortele oleks kõigis omavalitsustes olemas tegevuskeskused. Eriti halb on olukord küldes, kus sageli on noorte ainsaks kogunemiskohaks bussipaviljonid. Noortetöö väärtustamine ei eelda ainult raha, vaid noorte ja nende vajaduste märkamist ning tunnustamist. Tunnustust vajavad ka nende pühendunud juhendajad.

Samas ei lahenda ruumide olemasolu iseenesest veelgi teravamalt juhendajate nappuse probleemi. Noorsootöö alarahastamise tõttu tegelevad praegu laste ja noortega vaid vähesed missioonitundelised entusiastid. Eriti suur puudus on meessoost juhendajatest- sobivate oskuste ja võimetega perepead eelistavad selgelt tasuvamat teenistust. Meesjuhendajate puudus tingib omakorda poistele sobivate harrastuste nappuse. Paraku on just teismeeas poiste jaoks suunava jõu või eeskuju olemasolu

kriitilise tähtsusega. On selge, et praeguse, valdavalt vabatahtlikkusele tugineva noorsootöö mudeliga, ei ole võimalik saavutada kvalitatiivset hüpet.

Noorte ettevalmistamisel iseseisvaks edukaks tulevikuks on oluline koht töökasvatusel. See on valdkond, kus saaks edukalt arendada partnerlust noorsootöötajate ning kohalike ettevõtjate vahel. Paraku teeb tänane seadusandlus ülimalt raskeks ettevõtjate poolt pakutava töökasvatuse keskkonna kasutamise. Seda enam, et just maapiirkondades on raske leida ettevõtteid, kellel oleks pakkuda noortele sobivat tööd.

Maaperede keskmisest väiksemad võimalused ning sagedasemad sotsiaalsed probleemid on põhjustanud paljudes peredes heitumust ja apaatsust, mis kandub edasi ka lastele ja noortele. Ühelt poolt tuleks just nõrgemast perekeskkonnast pärit noori tavalisest aktiivsemalt kaasata tegevusse, teiselt domineerib just nende noorte seas huvide puudumine ning passiivsus. Noorteorganisatsioonide üheks ülesandeks peaks olema igati julgustada maanoori ennast proovile panema ning oma mina üles leidma, sealhulgas ka neid, kes kodus ja koolis sellist julgustust ei saa.

2.2. Eesti 4H ees seisvad väljakutsed.

4H on põhjalikult analüüsinud ka oma rolli eelpool kirjeldatud keskkonnas ning sellest tulenevaid väljakutseid.

Selleks, et 4H suudaks täita oma ambitsiooni ühe noortetöö lipulaevana, tuleb oluliselt tõsta organisatsiooni avatust ja koostöövõimet. Autoriteetsus noortepoliitikas tuleb saavutada koostöös teiste noorteorganisatsioonidega, säilitades sealjuures oma eripärad ja eelised. Koostööd tuleb tugevdada nii kohalikul, riiklikul, kui ka rahvusvahelisel tasandil. Eelkõige aga vajab parandamist organisatsiooni sisemine koostöö. Selleks on vaja panustada toimivate süsteemide arendamisse, nagu koolitus-, info-, seire- ja tunnustussüsteem .

Piirkondade tasandil tuleb senisest suuremat tähelepanu pöörata olulistele sihtgruppidele, kes on seni 4H tegevusse nõrgemalt kaasatud olnud (poisid ja noormehed ning üle 18 aasta vanused noored). Viimaseid tuleks julgemalt kasutada juhendaja rollis. Poiste osakaalu suurendamine eeldab aga meesjuhendajate leidmist ja kaasamist 4H töösse.

Kuigi 4H liikmeskonna valdava osa moodustavad maanoored, peaks organisatsioon kaasama oma tegevustesse ka linnanoori, vähendades nende võõrandumist looduskeskkonnast ja maaelust ning tugevdades nende sidemeid oma juurtega.

4H tegevus on siiani peaasjalikult lähtunud koolikeskkonnast. See aga jätab halvemasse seisu koolidest kaugemal asuvate külade noored. Selleks, et jõuda kõigi maanoorteni, tuleb tugevdada sidet perekondade ja külakogukondadega. Rohkem tuleb pöörata tähelepanu maal elamise positiivsete külgede rõhutamisele, et maanoored saaksid oma päritolu ja kodukoha üle uhkust tunda. See tagab ka tulevikus, mil paljud neist on jõudnud juhtivatele ametikohtadele, maapiirkondade suhtes soodsamad poliitilised otsused.

3. Tulevikupilt

Alljärgnev kirjeldab Eesti 4H visiooni ehk tulevikupilti aastaks 2015.

Noortele meeldib olla ja elada maal. Noortel on koduvallas piisavalt võimalusi, et harrastada oma huvialasid ning arendada oma vaimseid ning füüsilisi oskusi. Selleks on enamikus külades kohaliku algatuse korras ning valla toel sisse seatud noortetoadkohad, kus noored saavad rakendada oma aktiivsust ning loovust. Suuremates asulates ja linnades on rajatud tegevuskeskused, näiteks avatud noortekeskuste, koolide juures olevate huviklubide näol või mõnes muus vormis. Pärast kooli lõpetamist ning ameti omandamist on neil oma koduvallas või -maakonnas võimalik leida tööd või alustada ettevõtlusega. Ka suuremates linnades töötades-elades ei kaota nad sidet kodukandiga ning aitavad oma oskuste ja sidemetega kaasa selle arengule.

Maanoored on aktiivse eluhoiakuga. Nii lapsed, kui ka noored on kaasatud ning osalevad aktiivselt kohaliku kogukonna tegevuses. Noorte ideed on alati oodatud ja aktsepteeritud. Neil on soov ja võimalus ise oma elukeskkonna jaoks midagi kasulikku ära teha. Kõigis maakohtades ja väikelinnades jätkub laste ja noorte suunamiseks ning abistamiseks juhendajaid, noorsootöötajaid, kelle missioon on tõsta noorte aktiivsust ja ettevõtlikkust. Tänu täiskasvanute toetavale suhtumisele usuvad noored oma võimetesse ning on ellu astudes iseseisvad ning edukad.

Noorsootöö on riigis väärtustatud. Laste ja noorte võimete ning aktiivsuse arendamine on riiklik prioriteet, mis väljendub nii noorsootööle suunatud eelarvetes, kui ka riiklike programmide kvaliteedis. Eestis toimivad mitmed noorte arengule suunatud programmid, sealhulgas "riiklik maanoorte programm", mille eesmärgiks on luua maal elavatele noortele linnanoorsooga võrreldes võrdsed võimalused. Kõik kohalikud omavalitsused on teadvustanud noorsootöö olulisust ning see kajastub nii arengukavades, kui ka eelarvetes.

Maaelu ja maal elamine on mainekas. Eesti maanoored tunnevad uhkust oma kodukoha üle. Nad teavad, et lapsepõlv maal on neile andnud sisemise turvatunde, töökuse, tervislikud harjumused ja hooliva suhtumise inimestesse ja loodusesse. Suur osa noortest seob oma tulevikuplaanid elu- ja töökohaga maapiirkonnas. Maaelu on väärtustatud ka riiklikul tasemel – rakendatud on meetmed majanduslike erinevuste vähendamiseks maa ja linna vahel.

4H on tuntumaid noorteorganisatsioone Eestis. Eesti 4H töötab laiapõhjalise organisatsioonina, kaasates nii lapsi, noori kui ka nende vanemaid. 4H levitab ka üleriigilist autoriteeti, mis põhineb avatusel ja koostöövalmidusel. Koostöös teiste organisatsioonidega räägitakse kaasa nii noorsoo-, kui ka maaelu poliitikas. Eesti 4H-l on isemajandav koolituskeskus, mis pakub organisatsiooni kogemust ja oskusi noorsootöö asjalistele üle Eesti. 4H on aidanud oma liikmetel saavutada edu elus ja töös.

4. Arengueelistused

Aastateks 2007/2010 on Eesti 4H välja valinud 5 prioriteeti ehk arengueelistust.

NOORTE ETTEVALMISTAMINE EDUKAKS ISESEISVAKS ELUKS. See arengueelistus viitab vajadusele, et igal 4H üritusel, tegevusel ja projektil oleks noorte iseseisvust ning aktiivsust kasvatavat, tööeluks ettevalmistavat või ettevõtlikkust tõstev väärtus. Noore osalemine 4Hs peab lisaks harjumuste ja oskuste kujundamisele kasvatama tema enesekindlust ja -usku, mis on tänapäeva maailmas oluline edu alus.

KOOLITUS- JA INFOSÜSTEEMI ARENDAMINE. Antud prioriteet hõlmab ühelt poolt organisatsiooni sisest koolitus-, infovahetus- ja tunnustussüsteemi. Samuti peetakse antud arengueelistuse all silmas 4H liikmete ja töötajate oskuste baasil koolitusteenuse pakkumist teistele asutustele ja organisatsioonidele ning oma koolituskeskuse rajamisega seotud tegevusi.

4H TUNTUSE SUURENDAMINE EESTIS. Selle prioriteedi raames tahetakse tagada Eesti 4H suurem nähtavus kasutades selleks nii sihtrühmadele suunatud infomaterjale, atraktiivset kodulehte, reklaami, kui ka üldsuse tähelepanu haaravaid üritusi. Samuti soovitakse tugevdada sidemeid Haridus- ja Teadusministeeriumiga ning taastada oma positsioon Põllumajandusministeeriumi partnerina. Oma tuntuse ja mõju suurendamiseks on plaanis ka aktiivsem osalemine riikliku ja kohaliku tasandi ümarlaudadel ning erinevate komisjonide töös.

MAAELU VÄÄRTUSTAMINE JA EDENDAMINE. Antud prioriteedi raames tahetakse tõsta maal elamise mainet maanoorte endi silmis ning teadvustada maal elamise eeliseid kogu Eestile. Prioriteet hõlmab maaelu edendavaid ning väärtustavaid üritusi, tegevusi ja projekte.

KOOSTÖÖVÕRGUSTIKE ARENDAMINE. Selle arengueelistuse all mõeldakse partnerluse arendamist erinevatel tasanditel, nagu koostöö teiste organisatsioonidega, et tagada tugevam sõnum noorsoo- ja maaelu poliitikasse; partnerlus riiklike struktuuridega, koostöö kohalike omavalitsuste ning ettevõtjatega; sidemete tugevdamine koolide kõrval ka peredega ning rahvusvaheline koostöö.

5. Eesmärgid

Eesti 4H on kokku leppinud eesmärgid ja tulemusnäitajad, mis tuleb saavutada aastaks 2010.

4H noortel on hea ettevalmistus eduks töö- ja eraelus

Tulemusnäitajad:

- Noored osalevad kõikide 4H ürituste korraldamisel.
- Noored viivad iseseisvalt läbi 35% üritustest.
- Liikmete osalusaktiivsus on tõusnud 20%, passiivsete osakaal on vähenenud.
- 100 % üritusi arendavad eduks vajalikke oskusi ja teadmisi.
- Igast piirkonnast osaleb vähemalt 2 noort noortenõukogus.

Organisatsioonil on täiustunud koolitus- ja tunnustussüsteem

- Eri huvigruppidele on sisse seatud kindla regulaarsusega tasemekoolitused.
- Välja on töötatud koolituskavad ja -materjalid organisatsiooni erinevatele sihtgruppidele; juhendajatele käsiraamat ning juhendid isiklikeks projektideks.
- On alanud koolituskeskuse ehitus.
- 4H liikmete ja juhendajate jaoks on tasememärkide süsteem.

Organisatsioonil on efektiivne infosüsteem

- Loodud on juhendajate ja liikmete andmebaas. Juhendajate andmebaas on mahukam ja sisaldab lisaks nimele ka igäihe kontaktandmeid ning oskuste loetelu.
- Etteteatamine suurte ürituste toimumise puhul on vähemalt 2 kuud ja väikeste puhul 3 nädalat.
- Kord kvartalis ilmub 4H infoleht kodulehel, e-ajalehe vormis.
- Koduleht on muutunud dünaamiliseks – seda saab täiendada piirkonnas.
- Loodud on liikmeskonna seiresüsteem.
- Liikmeskonna statistikat analüüsitakse vähemalt kord aastas.
- Igal organisatsiooni liikmel on õigus omada 4H passi.

4H tuntus Eestis on suurenenud

- 4H on 3 suurema noorsoo-organisatsiooni seas Eestis.
- 4H on vähemalt 2 uut piirkonda.
- Organisatsiooni liikmete arv püsib stabiilsena.
- Kõik noorte ja noorsootööga tegelevad inimesed omavalitsustes ja riigi tasandil teavad 4H-d kui noorteorganisatsiooni.
- Organisatsioonil on prominendist patroon.
- 4H töötajad ja liikmed - igast piirkonnast vähemalt 1 inimene - osalevad noorsootöös ja maaelu mõjutavates tööühmades.

Organisatsioonil on tugevad koostöövõrgustikud

- Vähemalt kahe noorteorganisatsiooniga on käivitatud koostööprojektid.
- Kõikidel klubidel on koostöö kohaliku omavalitsusega, mis võib väljenduda näiteks rahalise toetuse, tasuta ruumide, tunnustamisena või mõnel muul moel.
- Igal aastal toimuvad piirkondlikud pereüritused.
- Sisse on seatud tagasiside süsteem vilistlastelt.

4H liikmed väärtustavad maaelu

- 10 uut klubi tegutseb väljaspool kooli külades või asulates.
- Käivitatud on vähemalt 1 suurem maaelu projekt igas piirkonnas.
- 4H on igas piirkonnas esindatud kohalikes LEADER tegevusgruppides.

6. Tegevuskava 2007-2010

Aastatel 2007/2010 on Noorteühingul Eesti 4H kavas läbi viia järgmised tegevused:

NR	TEGEVUS	VASTUTAJA	AASTA
1	4H juhtimissüsteemi korrastamine	Juhatus	2007
2	Noortekonverentsi “Kuidas olla edukas noor kodukohas?” korraldamine	Peakontor	2008
3.1	Koolitusvajaduste uuringu läbiviimine	Peakontor	2008/ 2009
3.2	Noorte koolitusprojekti käivitamine	Noortenõukogu	2008/ 2009
3.3	Juhendajate ja juhatuse pilootkoolituse käivitamine	Peakontor	2008/ 2009
4	Käsiraamatu kohandamine Eesti jaoks	Peakontor	2007- 2009
5.1	Koolituskeskuse ehitamiseks eksperthinnangu ja projekti tellimine	Juhatus	2007/ 2008
5.2	Koolituskeskuse ehituse alustamine	Juhatus	2010
6	Juhendajate andmebaasi koostamine	Peakontor	2007/ 2008
7	4H E-folehe käivitamine	Noortenõukogu	2008
8	Kodulehe uuendamine	Peakontor	2007
9	Liikmeskonna seiresüsteemi täiustamine	Juhatus	2008/ 2009
10	Liikmepasside sisseseadmine	Peakontor	2008
11	Tasememärkide süsteemi väljatöötamine ja rakendamine	Juhatus	2008/ 2009
12	4H patrooni leidmine	Noortenõukogu	2009
13	Piirkondlike pilootprojektide “Linnalaps maale” käivitamine	Piirkondade koordinaatorid	2010
14	Koostööprojektide käivitamine teiste noorsooorganisatsioonidega	Peakontor	2008/ 2009
15	Piirkondlike pereürituste traditsiooni käivitamine	Piirkondade koordinaatorid	2009
16.1	4H vilistlaste andmete kogumine	Peakontor	2008- 2010
16.2	Vilistlaste kokkutuleku korraldamine	Peakontor	2010

7. Seire ja hindamine

Arengukava rakendamise osas teostab seiret 4H juhatus. Iga juhatus liikmele on järelvalveks kinnitatud kindlad tegevused. Tegevuskava täitmist arutatakse juhatus koosolekutel. Põhjalikum aruanne koostatakse iga-aastaseks üldkoosolekuks, kus antakse ka hinnang tegevuskava täitmisele.

Arengukava tulemuslikkust hindab juhatus 2010 aasta teisel poolel vastavalt eesmärkide saavutamise tulemusnäitajatele. Juhatus esitab tulemuslikkuse kokkuvõtte üldkoosolekule.

Arengukava uuendatakse hiljemalt 2011 aasta esimesel poolel.

8. Riskid

9. Eelarve ja finantseerijad

Arengukava ja tegevuskava võetakse aluseks Eesti 4H eelarve planeerimisel aastate lõikes. Vahendeid tööde teostamiseks tegevuskava elluviimisel taotletakse erinevatelt rahastajatelt:

- Haridus- ja Teadusministeerium
- Hasartmängumaksu Nõukogu
- Kohalikud omavalitsused
- Erinevad fondid (KIK; Euroopa Noored, Kultuurkapital, KOP jne.)
- Sponsorid

10. Koostööpartnerid

Peamisteks koostööpartneriteks oleksid:

- KOV ja OL
- ANK-id
- MTÜ-d ja kolmas sektor
- Politsei ja päästeteenistus
- Ettevõtjad ja toetajad
- Meedia
- Punane Rist
- KENK,
- Tartu Loodusmaja
- Adavere Vabaaja Keskus
- Koolid jne.